

Kocaeli Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Anabilim Dalı

Neonatoloji Bilim Dalı

Olgu Sunumu

13 Temmuz 2023

Araş. Gör. Büşra Nur KOTAN

Hikaye

32 yaşındaki annenin G4P3Y3D/C1 gebeliğinden C/S ile 37+1 gestasyonel haftasında 3800 gram doğan erkek bebek.

Postnatal 22. gününde çocuk acil servisine kusma ve karın şişliği şikayeti ile başvuran hasta Hirschsprung ön tanısı ile yenidoğan yoğun bakım ünitesine yatırıldı.

Özgeçmiş

- **Prenatal:**

- Preeklampsi, eklampsi, GDM yok.
- Ateş, akıntı, üriner enfeksiyon öyküsü yok
- Alkol, sigara, ilaç kullanımı yok

- **Postnatal:**

K vitamini, göz bakımı, Hepatit B aşılması yapıldı.

Soygeçmiş

- Anne: 31 yaş, sağ-sağlıklı
- Baba: 28 yaş, sağ-sağlıklı

- Anne-baba akrabalık yok.

- 1.çocuk: trakeomalazi?, 1 ay YBÜ yatış öyküsü
- 2.çocuk:TTN 2 gün Yenidoğan YBÜ yatış öyküsü
- 3. çocuk: hastamız

FİZİK MUAYENE

- Ateş; 36.4°C
- Nabız; 146/dk
- TA; 90/40
- DSS; 56/dk
- sPO2; %99-100 (oda havası)
- Ağırlık; 3640 gr(90-50p)
- Boy; 48 cm(90-50p)
- Baş çevresi; 34cm (90-50p)

Başvuru Tetkikleri

Biyokimya

- Açlık Kan Şekeri (AKŞ) - 103,4 mg/dL
- Ürea - 44,7 mg/dL
- BUN (Kan üre azotu) - 20,89 mg/dL
- Kreatinin - 0,36 mg/dL
- AST (SGOT) - 36,7 U/L
- ALT (SGPT) - 30,2 U/L
- Albumin - 34,9 g/L
- Globulin - 16,1 g/L
- Sodyum (Na) - 136 mmol/L
- Potasyum (K) - 5,26 mmol/L
- Düzeltilmiş Kalsiyum - 10,21 mg/dL
- Magnezyum (Mg) - 2,38 mg/dL
- Fosfor (P) - 6,89 mg/dL
- CRP - 3,14 mg/L
- **Hemogram**
- WBC (Lökosit) - $9,79 \times 10^3/\mu\text{L}$
- NEU (Nötrofil Sayısı) - $2,100 \times 10^3/\mu\text{L}$
- HGB (Hemoglobin) - 15,50 g/dL
- HCT (Hematokrit) - 40,5 %
- PLT (Trombosit) - $483 \times 10^3/\mu\text{L}$

KLİNİK SEYİR;

- PN 25. gün Çocuk Cerrahi tarafından opere edilip ostomi açılan hasta operasyon sonrası Yenidoğan YBÜ'ye alındı.
- YBÜ takiplerinde oral stop izlenen hastanın uzun süre TPN ihtiyacı nedeniyle PN 26. gününde hastaya Yenidoğan YBÜ'de SVK takıldı.
- Hastanın aynı gün içinde takiplerinde bradikardisi olduğu saptandı.

Fizik Muayane-vital

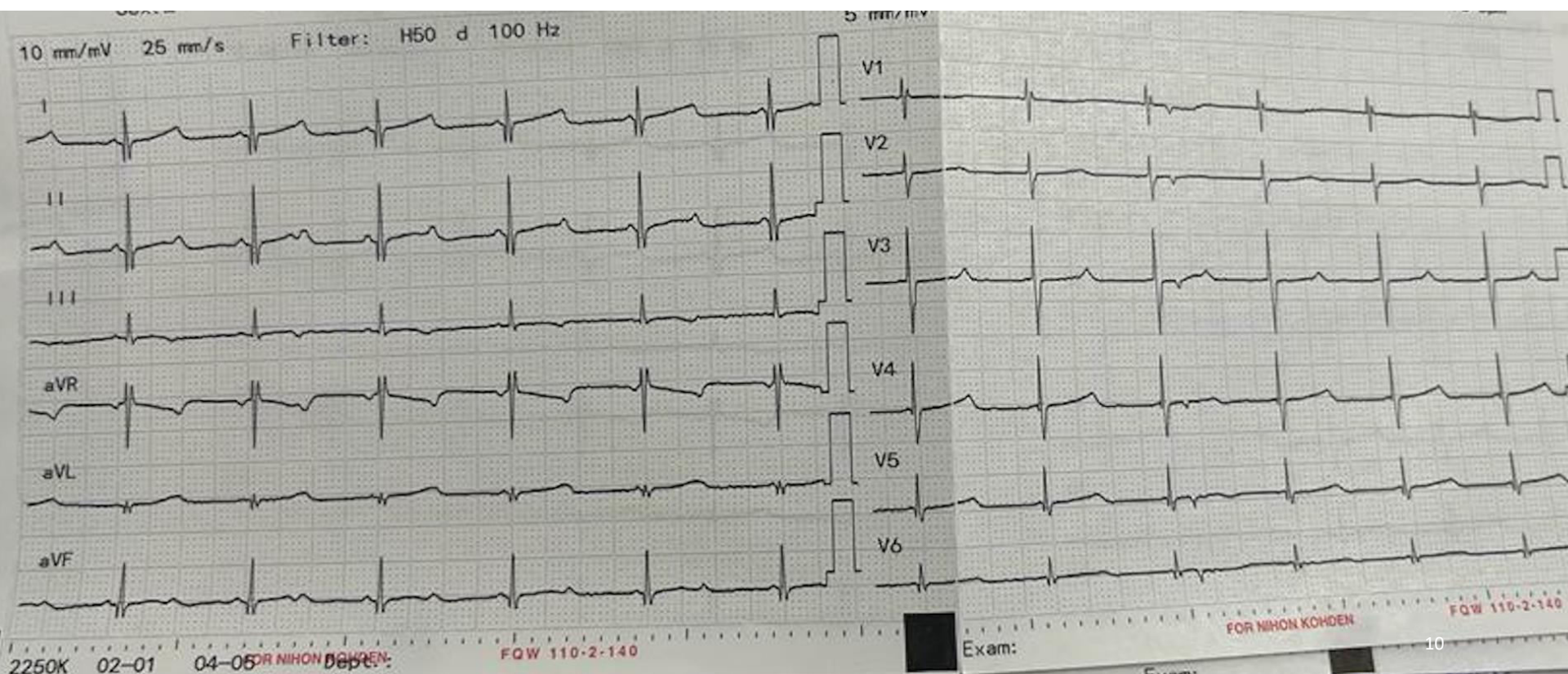
- Ateş; 36.8 °C
- Nabız; 78/dk
- TA; 96/58
- DSS; 58/dk
- sPO2; %99-100 (oda havası)
- Diğer sistem muayeneleri olağan.

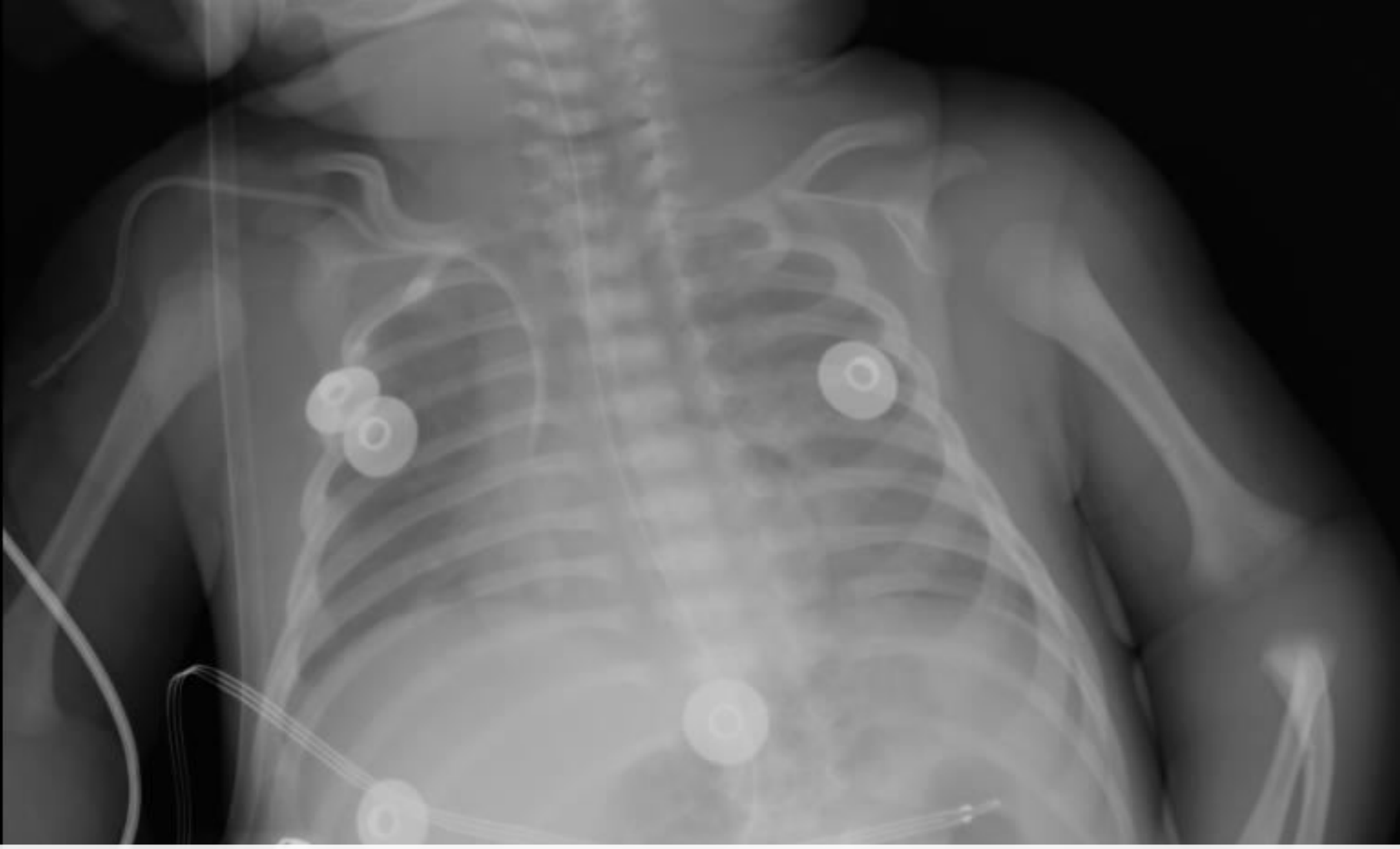

ÖN TANI??, EK TETKİK??

EKG

- 3. DERECE AV TAM BLOK

PAAC

Laboratuvar - Hemogram

- WBC (Lökosit) - $4,79 \times 10^3/\mu\text{L}$
- LYM (Lenfosit Sayısı) - $2,810 \times 10^3/\mu\text{L}$
- NEU (Nötrofil Sayısı) - $1,690 \times 10^3/\mu\text{L}$
- HGB (Hemoglobin) - 13,10 g/dL
- HCT (Hematokrit) - 34,3 %
- PLT (Trombosit) - $198 \times 10^3/\mu\text{L}$
- RDW-SD - 45,10 fL

Laboratuvar- Biyokimya

- **Düzeltilmiş Sodyum - 133,9 mmol/L**
- Potasyum (K) - 5,29 mmol/L
- Klor (Cl) - 105 mmol/L
- Düzeltilmiş Kalsiyum - 9,85 mg/dL
- Magnezyum (Mg) - 1,84 mg/dL
- Fosfor (P) - 6,06 mg/dL
- Ürik asit - 4,4 mg/dL
- Açlık Kan Şekeri (AKŞ) - 112 mg/dL
- Ürea - 13,4 mg/dL
- Kreatinin - 0,45 mg/dL
- AST (SGOT) - 52 U/L
- ALT (SGPT) - 14,4 U/L
- Protein, Total - 31,4 g/L
- **Albumin - 20,8 g/L**

Klinik seyir:

- Kateter yeri PAAC ve EKO ile teyit edildi, kateterin yerinde olduğu görüldü.
- Çekilen EKGsinde 3. derece AV blok görüldü.
- Kardiyak monitörize takip edildi, düzenli EKG ile Ç.Kardiyolojiye konsulte edildi, değişken AV tam blok olarak değerlendirildi.
- Hastanın bradikardisinin dirençli seyretmesi üzerine kateter çıkartıldı, picc line açıldı.
- Kateter girişindeki ödemi azaltmak amacıyla Dekort 0,2mg/kg/gün başlandı.

Kateter Komplikasyonları

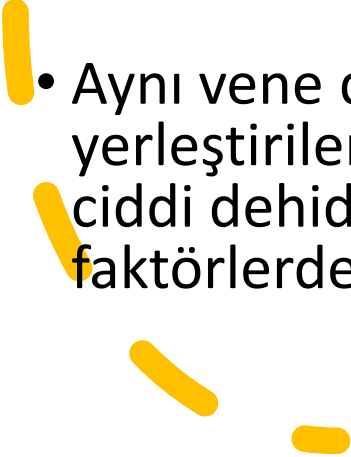
Santral venöz kateter

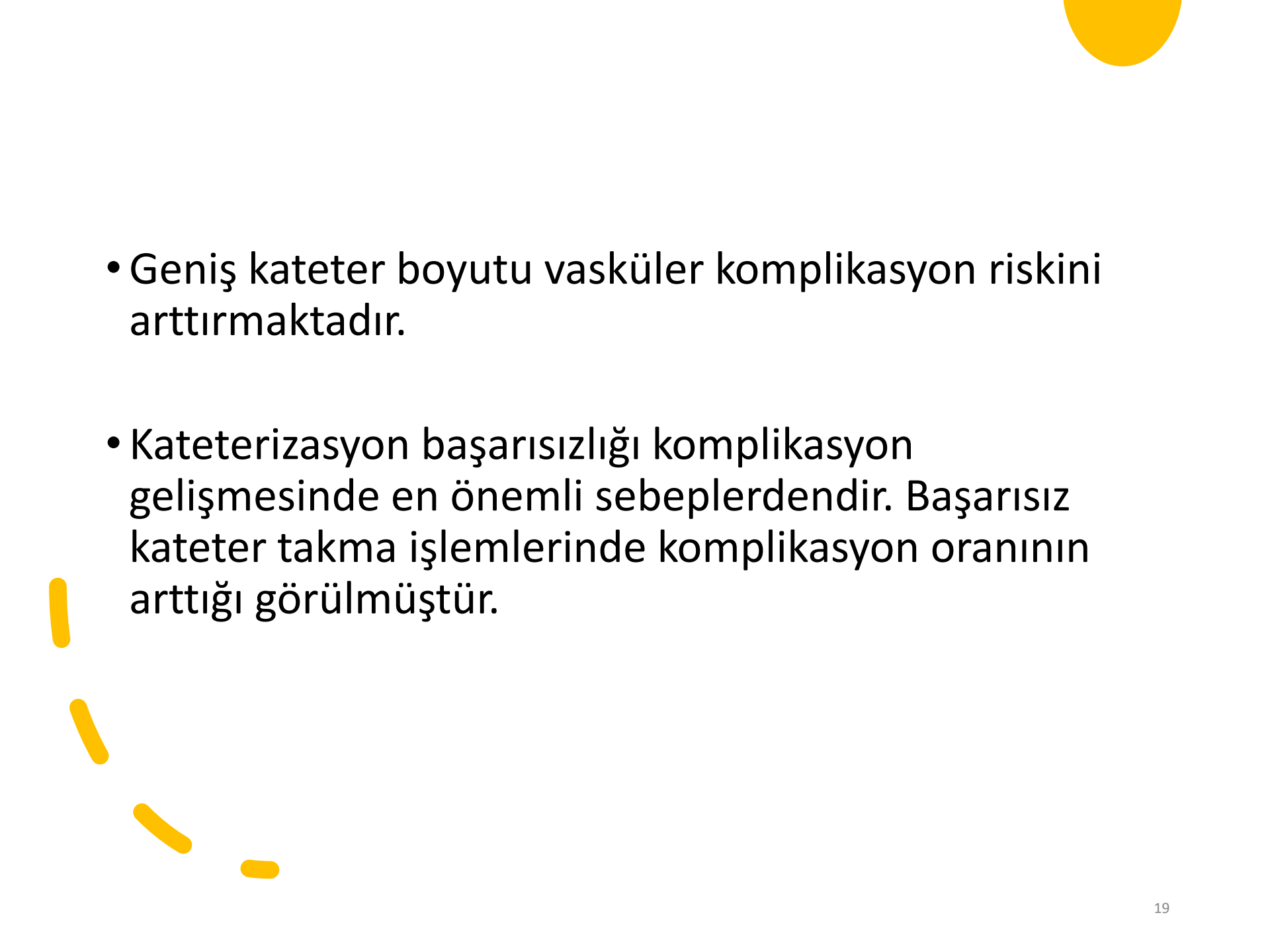
- Bebeklerde ve çocuklarda, santral venöz kateterler, büyük hacimlerde sıvıları veya potansiyel olarak tahriş edici solüsyonları uygulamak için güvenilir bir araçtır. İlaçlar bu yolla infüze edildiğinde infiltrasyon nadiren meydana gelir.
- Ek olarak, kan almak ve santral venöz basınç veya karışık venöz hemoglobin-oksijen satürasyonu gibi hemodinamik değişkenleri izlemek için santral venöz kateterler kullanılabilir
- Yer, klinisyenin deneyimi ve hastanın klinik durumu komplikasyon insidansını etkiler.
- Santral venöz kateterizasyonun komplikasyonları pediatrik yaş grubunda erişkin hastalara göre daha siktir.

Erken dönem komplikasyonlar

- Kateter takılması esnasında gelişen komplikasyonlardır.
  - Kişinin deneyimiyle, anatomik yapıyla ve kullanılan malzemenin kalitesiyle ilişkilidir.
-
- Kanama
  - Pnömotoraks
  - Yanlışlıkla artere giriş
  - Disritmi
  - Hava embolisi
  - Kateter malpozisyonu
  - Brakial pleksus yaralanması
  - Perikard tamponadı
  - Hemotoraks

-
- Hastalara sağladığı konfor ve fayda nedeniyle santral venöz kateter uygulamaları artmıştır bununla birlikte tedavisi zor ve maliyeti yüksek olan komplikasyonların da ortaya çıkmasına neden olmuştur.
  - Girişim sayısı komplikasyon riskini doğru orantılı olarak artırmaktadır.
  - Girişim sayısı üç ve üzerinde ise komplikasyon oranı en az altı kat artmaktadır.
  - Aynı vene daha önceden kateter yerleştirilmesi, kateter yerleştirilen bölgeye radyoterapi veya ameliyat öyküsü, hastada ciddi dehidratasyon, hipovolemi komplikasyon oranlarını arttıran faktörlerdendir.
-

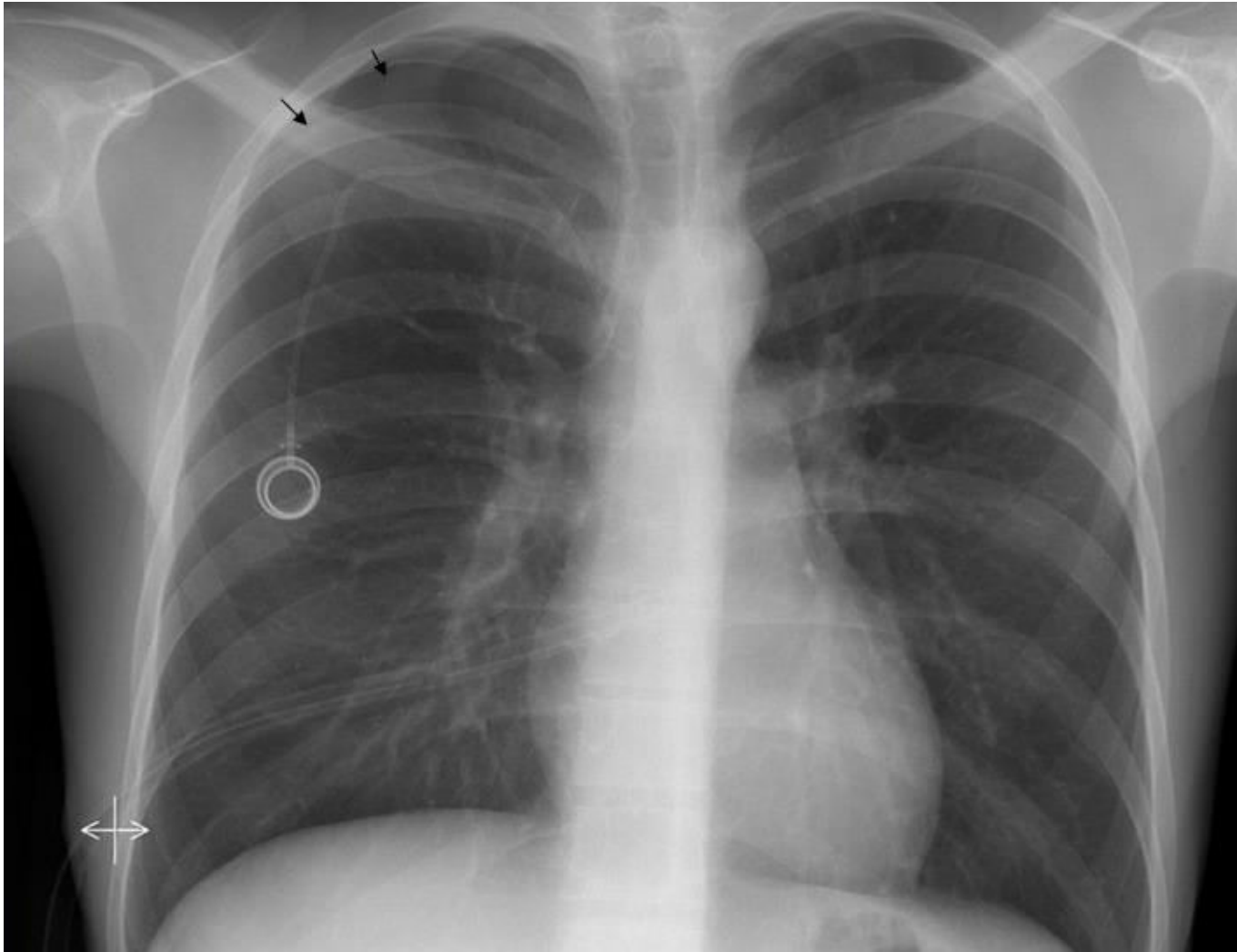
-
- Geniş kateter boyutu vasküler komplikasyon riskini arttırmaktadır.
  - Kateterizasyon başarısızlığı komplikasyon gelişmesinde en önemli sebeplerdendir. Başarısız kateter takma işlemlerinde komplikasyon oranının arttığı görülmüştür.

Kanama

- Santral venöz kateter takılma işleminden sonra ciddi kanama problemleri beklenmez.
- Yanlışlıkla karotis artere kateter takılması sonucu gelişen hematomlar solunum yoluna bası yaparak hayatı tehdit edebilir .

Pnömotoraks

- Pnömotoraks en sık görülen komplikasyonlardan biridir ve tüm mekanik komplikasyonların yaklaşık %30'unu oluşturmaktadır.
- Genelde mekanik ventilatöre bağlı hastalarda görülüp asemptomatiktir.
- Doğrulayıcı grafiler işlemin ardından mutlaka çekilmelidir.
- Çekilen ön arka akciğer grafisinde gösterilmelidir.
- Genelde küçük asemptomatik pnömotoraks görülür ve tedavi gerektirmez.
- Büyük ve semptomatik olanlar, su altı drenajı yapılarak ya da göğüs tüpü ile başarılı şekilde tedavi edilebilir.

Arteriyel Girişim

- En sık karşılaşılan mekanik komplikasyondur.
- Semptomlar; kateterde pulsasyon, açık kırmızı renk kan.
- Küçük hematomlar kendini sınırlandırır, büyük yaralanma veya pıhtılaşma bozukluğunda hematom büyüyebilir.
- Subklavyen arter, pulmoner arter, interkostal arter yaralanmalarında hemotoraks gelişebilmektedir.
- Eğer hasta risk grubundaydı; kanama diyatezi varsa ya da heparinize olarak izlenmekteyse kateter geri çekilerek baskılı pansuman yapılmalıdır.
- Hasta monitörize edilerek hematolojik, nörolojik ve solunumsal açıdan stabil duruma getirilmelidir.

Disritmi

- Kateter takılmasına bağlı oluşan aritmilerin çoğu, kateter kılavuz telinin ucunun olması gerektiği yerde olmayıp, sağ atriyum içinde ileride olması sonucu oluşur.
- Ventriküler ektopik atım, malign aritmiler, tam kalp bloğu ve ani kardiyak ölüm gibi disritmiler meydana gelebilmektedir.
- Genellikle kılavuz tel geri çekildiğinde oluşan bu disritmi sonlanmaktadır.

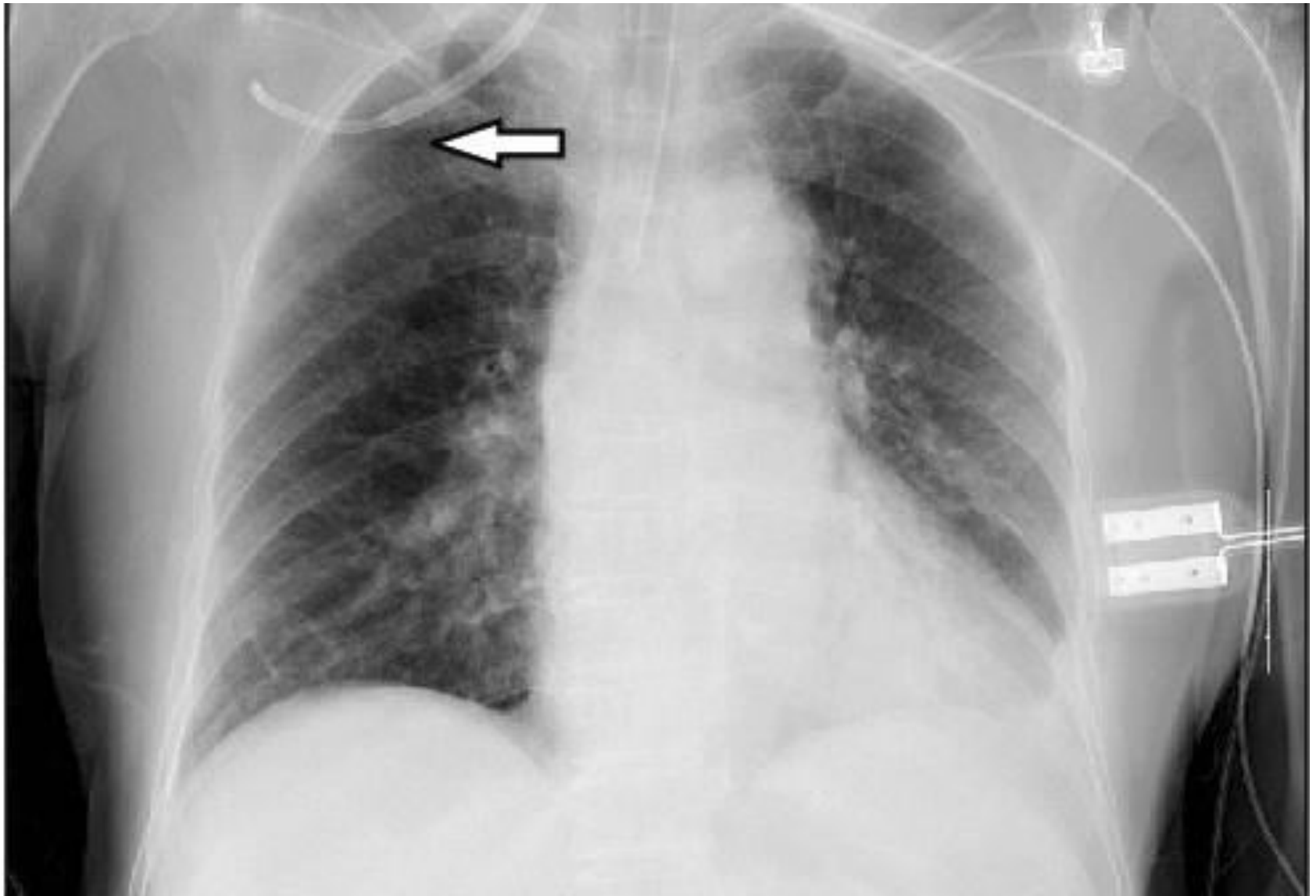

Hava Embolisi

- Nadir görülebilen, tanınması zor ve ciddi bir komplikasyondur.
- Kateter vasküler alana yerleştirildikten sonra kateterin ucu açıksa hava embolisi oluşur. Havanın vasküler alana girip sağ atriyumdan pulmoner dolaşıma geçmesi emboliye neden olabilir.
- Hava embolisinin şiddeti ve hastaya zarar verme derecesi giren havanın hızına ve miktarına bağlıdır.
- Hastanın işlem sırasında kendisinin soluk alıp vermesi, hipovolemi ve kateter düzeneğinin ucunun açık olması, emboli oluşumunu kolaylaştıran faktörlerdendir.

- Hava embolisinin gözleendiği sırada hastada taşikardi, dispne, öksürük, hipoksemi ve göğüs ağrısı gözlenebilir.
- Hava embolisi saptandığında hasta sol lateral dekübit pozisyonunda baş 15 derece aşığı (sol yan Trendelenburg) yatırılmalı, %100 oksijen solutulmalıdır.
- Böylece havanın sağ atriyumda kalıp kateterizasyonla dışarı alımı sağlanmalıdır.

Sinir Hasarı

- Brakiyal pleksus, satellar ganglion, vagus, hipoglossal ve frenik sinirler internal juguler ven ile yakın ilişkilidir.
-
- Tekrarlayan girişim sayısı ve hematoma sonrası gelişirse ilerleme gösterip kalıcı hasarla sonuçlanabilir.
- Kateterizasyon öncesinde lokal anestezi enjekte edildiğinde geçici olarak sinirler bloke olabilir.

Geç dönem komplikasyonları

- Kateter disfonksiyonu;
infüzyon ve aspirasyonun güçlükle yapılması ya da hiç yapılamaması olarak tanımlanır.
- Fibrin kılıf oluşumu, malpozisyon, sıkışma gibi mekanik komplikasyonların sonucunda ortaya çıkabildiği gibi, kateter takılan venlerde olan tromboz, stenoz, ilaç ve çökeltiiler sonucunda da meydana gelebilir.

Fibrin kılıf

- Kateter takıldıktan 24 saat sonra oluşmaya başlayan fibrin kılıf, yaklaşık 1 haftada tüm kateteri sarabilen, eozinofilik ve inflamatuvar hücrelerden oluşan bir yapıdır
- Tipik bulgusu, infüzyon işlemi rahatlıkla yapılabilirken, aspirasyonun yapılamamasıdır.
- Fibrin kılıf kateterin ağzını kapatıp vakum etkisi oluşturarak tek yönlü çalışan kapak gibi davranır.

Tromboz

- Sık görülen bir komplikasyondur.
- Kateterin takılma yerine bağlı olarak sıklığı değişmektedir.
- Katetere bağlı trombüsten şüphelenildiğinde ilk yapılacak tanısal yöntem kolay, ucuz, çabuk ulaşılabilir olan USG'dir.
- USG ile trombüsün boyutu ve kan akımına izin verip vermediği rahatlıkla saptanabilir.
- Ayrıca kateter venografi, manyetik rezonans (MR) görüntüleme ve bilgisayarlı tomografi (BT) ile kateter trombozlarına tanı konulabilir.

Patterns or Types of Thrombotic Occlusion

Intraluminal
Occlusion

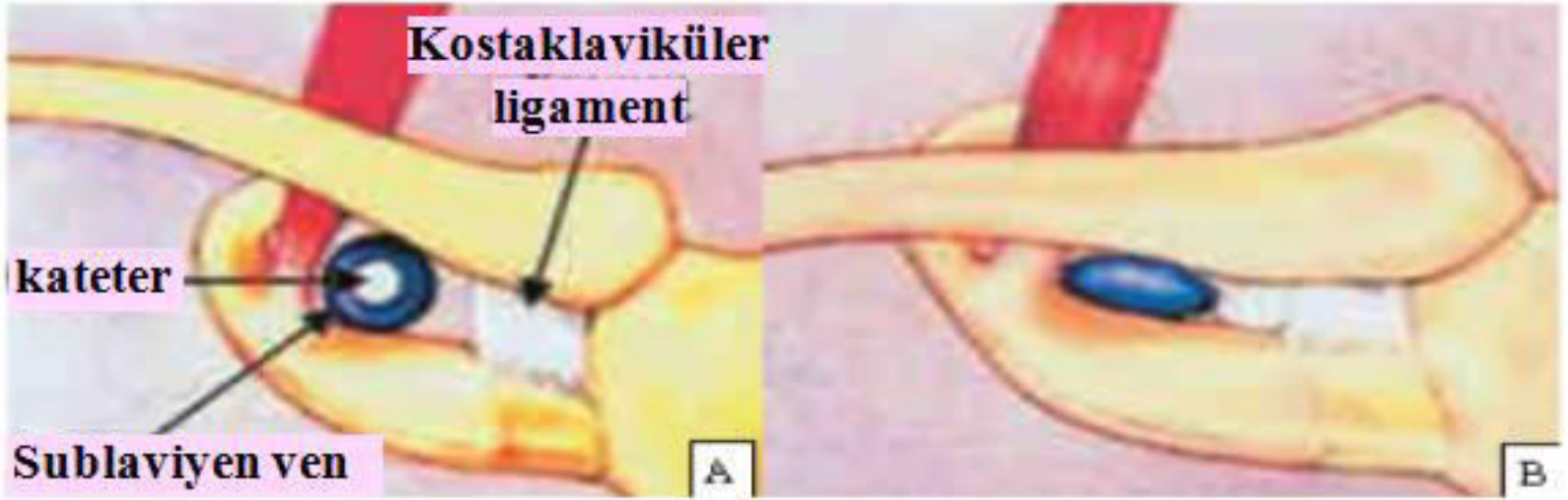
Fibrin
Tail

Fibrin
Sheath

Mural
Thrombus

Kateter Sıkışma ve Kopması (Pinch-Off Sendromu)

- Subklavyen ven kateterizasyonu sonrası, klavikula ile birinci kosta arasına subklavyen kasla kostaklavikular ligamentin sıkışmasıdır.
- Bu duruma "Pinch-off sendromu" denilir.
- Sıkışma kateterin ezilmesine, parçalanmasına, geçici olarak tıkanmasına neden olup kateterin tam transeksiyonuyla sonuçlanabilir.

Kateter Enfeksiyonları

- Kateter giriş yeri enfeksiyonu başta olmak üzere tromboflebit, sepsisemi ve bakteriyemiye kadar çeşitli enfeksiyonlar görülmektedir
- .
- Kateterin farklı bölgelerinin kolonizasyonu, infüzyonla verilen sıvıların kontamine olması veya nadir de olsa başka bir odaktan hematogen yolla mikroorganizmaların kateteri kontamine etmesi enfeksiyon oluşturmaktadır.

- Kateter kolonizasyonu: Kateterin ucundan, subkutan segmentinden veya birleşme yerinden alınan kültürlerde mikroorganizma üremesidir.
- Flebit: kateter takılan vene oluşan inflamasyon olup, kateter çıkış yeri etrafında şişlik, eritem, sıcaklık ve hassasiyet oluşmasıdır.
- Tünel Enfeksiyonu: Kateter çıkış yerinden en az 2 cm kadar ilerleyen yol boyunca ağrı, eritem veya endurasyon bulunmasıdır.

Tünel enfeksiyonu

tunnel infection: erythema
and tenderness extending along
tunnel.

- Kateter enfeksiyonları tedavisinin temelini, kateterin çıkarılması ve sistemik antibiyotik tedavisi oluşturmaktadır.
- Enfekte kateterin çıkarılması, hastaların büyük çoğunluğunda iyileşme sağlasa da, enfeksiyondan şüphe duyulduğu an mutlaka ampirik olarak sistemik antibiyotik tedavisi başlanılmalıdır.
- Ampirik olarak verilen antibiyotikler, kültür sonuçlarına göre değiştirilmelidir.
- Antibiyotik tedavisine yanıt alınan hastalarda, 10–14 günlük tedavi yeterli iken; enfeksiyöz komplikasyonların olduğu hastalarda, 6–8 hafta tedavi verilmelidir.

Kateter ıkartılma endikasyonları

- Ciddi sepsis / septik Őok
- Enfektif endokardit
- Pulmoner emboli
- Periferik emboli
- Kısa süreli uygulamalarda kateter değişiminin kolay olduğu olgular.
- Antibiyotik tedavisinden 48-72 saat sonra devam eden bakteriyemi veya sepsis
- Lokal kateter enfeksiyonları (tünel veya cep enfeksiyonu)
- Antibiyotik tedavisi sonrası enfeksiyonun tekrarlaması
- Koagölaz negatif stafilokok dıŐı etkenlere bağlı enfeksiyonlar
- Dirençli patojenlere bağlı enfeksiyonlar (*Bacillus*, *Corynebacterium*, *Pseudomonas* ve mantar türleri)

Yenidoğanlarda Kateter Tercihi

- **1- Periferik damar yolu**

- distalden proksimale doğru açılması

- tecrübe

- damar yolunun iyi korunması

- kan alırken birleştirerek alma- gereksiz tetkikten kaçınma

- **2-Yenidoğan için umbilical ven kateteri kullanılması**

- düşük doğum ağırlıklı, ciddi TPN ihtiyacı olan ilk 15 gün bebeklerde

- göbek bakımı iyi yapılacaktır

- **3- Picc Line**

- uzun süre yatışı beklenen hastalarda antecubital bölgedeki damarların korunması

Eğer bu sıralama ile kateterizasyon sağlanamıyorsa SVK açılması ve kateterin korunması.

- <https://www.uptodate.com/contents/vascular-venous-access-for-pediatric-resuscitation-and-other-pediatric-emergencies>
- [Kateter kompliakasyonları, Müjdat YENİCESU, GATA Nefroloji BD](#)
- [Damar yolu sağlanması, Mutlu ARAT, Ankara Üniversitesi, Hematoloji BD](#)
- [Santral Venöz Kateter, Alper AKAY, Kocaeli Üniversitesi, Çocuk Cerrahisi ABD](#)

- TEŞEKKÜRLER